

WENNERSTEDT, CARL GUSTAF

**Kort berättelse om hvad mig Carl Gustaf
Wennerstedt, såsom lands-höfdinge i Stora
Kopparbergs höfdingedöme, enskyldt händt,
jämväl för någon del uti thet allmänna sig
tildragit, under thet af dahl-all**

Örebro
1766

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

WENNERSTEDT, C. G.

Ex. A.

Hist.

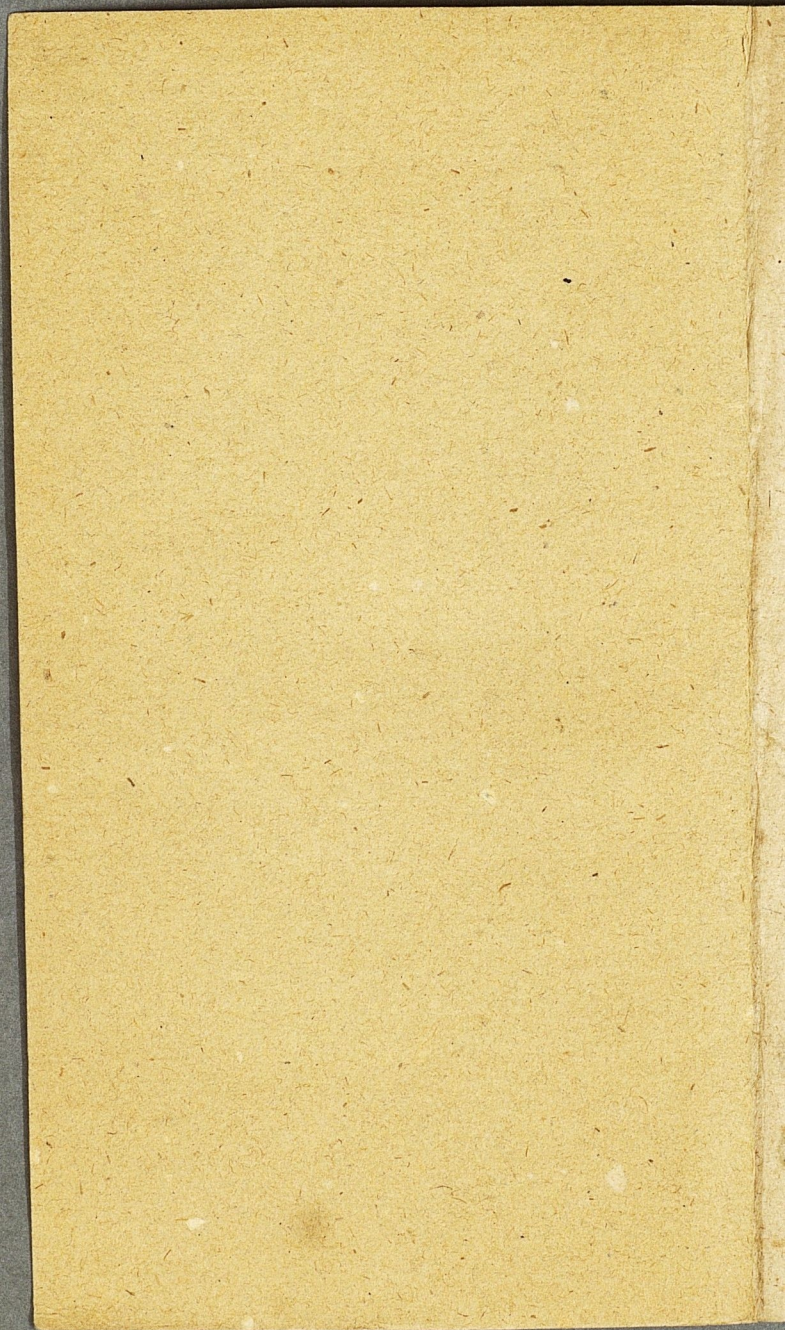
†.

Fr. I.

(Br.)

1700°-1829

Ex. A.

Hist.
Sv.
Fr. I.
(Pr.)
1700-1827

Kort
Berättelse

Om

Hwad mig **CARL GUSTAF
WENNERSTEDT,**

Såsom

Lands-Höfdinge i Stora Koppar-
bergs Höfdingedöme,

Enskyldt händt,

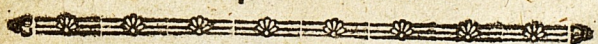
Såmväl för någon dehl uti thet All-
männa sig tildragit,

Under thet af

Dahlallmogen

År 1743 anstälte

Sproret.

SKENO,

Tryckt hos J. Lindb, Kongl. Privil. Bok-Tr.

År 1766.

1710

ESTABLISHED

THE UNIVERSITY OF

OXFORD

PRINTED BY

JOHN STURTEVANT

AT THE

UNIVERSITY PRESS

OXFORD

1710

ESTABLISHED

THE UNIVERSITY OF

OXFORD

PRINTED BY

JOHN STURTEVANT

AT THE

UNIVERSITY PRESS

OXFORD

Jag har aktadt min skyldighet
wara, at gifwa the Esterkommande
en sansfärdig och upriktig berättelse,
om alt hwad mig enskoldt händt,
jämiwål för någon del uti thet allmänna sig til-
dragit, under thet af Dahllammogen år 1743
anstälte Gudlöse, och hos alla Christina folk-
slag förhateliga och wederskyggeliga uproret, e-
mot theras Dagkrönta Konung, och sine med
them uti then allmänna Regements troppen in-
lifwade medbröder, hwilket efter alla rena och
förnustiga omdömen, samt åtskillige efter han-
den updagade sanningar, them jag anmärkt och
bifogat, hast jämte annat, äfwen sit systemål
på mitt och flere oskyldigas yttersta förderf och
undergång; Skolandes begynnelsen, fortgången
och ändteliga slutet här af, så wida jag mig
påminna kan, med sådane sanningsfulla bewis
å daga läggas, som af the aldragistigaste af-
wunds tänder icke skola kunna säras.

Fåfångt wore smickra mig med hopp, som
skulle thetta mitt menlösa ändamåhl undslippa
afwundens bittra och oblida omdömen; Nej
mi-

4

N) (V

mine Väsare, jag underkastar mig them så mycket willigare, som en osärgad sanning, aldrig mera lyser, och får ej större kraft, än då den förtryckes, undångömes och förföljes: Hon glittrar ändå i sinom tid up utur the tjockaste molnen, och trampar på slutet lögn, bedrägerie, falska ingiswelser, elaka utspridda rykten, med mera, under föttren; ty hon är allena uti sitt bestånd och kan icke delas åt sin motsats ej eller föda några wanskapeliga foster, hwilka til en tid kunna taga på sig en annan skapnad, emot naturens rätta ändamål.

10. Efterwerlden skulle snart råka i mörker och glömska, hålla these Sanningar för Rolfs och Nismunds Sagor, om man icke genom många öfwerthygande, äfwen lefwande bewis, singeinplanta i vår ungdom, dese händelser, som then ewiga Görsynen lärer förwara hos them i minnet, til the aldralängsta tider.

Allmänt är bekant, at sedan jag af Dahllamögen blef förd til Stockholm, uti ett ganska swårt, uselt och bedröfligt tilstånd, afgaf jag likwäl i underdånighet til Hans Kongl. Maj:ts min berättelse, then Lands-Secreteraren Neuman, under mitt swaga råd och minne, med all then sanning och tillförlätelighet, som han enskyld kunde äga, författade: och aldenstund jag icke då wille, at han skulle röra om mitt enskylda lidan-

lidande; ty bad jag honom föra sin penna til thet, som mer i allmänhet förelupit, och hwad han sig påminte med sanning kunna bestyrkas: Imidlertid gaf thet och andra förut til Hans Kongl. Maj:t afgifne underdånige berättelser anledning til thet, som strax efter uproret blef i fortthet tryckt och sammandragit om utwärtens förloppet af saken, med omständigheter lämpelige til annat, än mit nu för handen warande Skrifämne.

At anläggningarne til thet grufweliga uproret, långt för än Stora Kopparbergs Höfdingedöme blef mig i Räder anförtrod, woro påbegynte och rotade, är en sanning, som af mig inga bewis åskar. At grunden här til så redan 1741 började anläggas, och then under askan liggande elden ju längre, ju håstigare uplågade, innan jag något til thet förqwärfjande Kunde bidra, här öfwer ropar jag alla Höfdingedömens Inwånare til wittnen, jämtråd them af ortens Betjening, hwilka hade tilfälle, at se och höra the til Lands-Höfdinge Umberket här om influtne berättelser, och hwad bekymmer i gemen hos andra, men enskylt hos så warande Lands-Höfdingen, sedermera Prästidenten Wallborne Herr Albrecht Lindkreuts dag från dag här af upwarte, ja så, at man nödgades genom hemliga påster wid Landshöfdinge-Sätet, och andra utliggare, bewaka All-

At 3

mogens

mogens befruktade ankomst, samt befalla Krono-
Berjenterne, at gifwa allt uppå thesas rörel-
ser, lärandes then oreda, som the af Lemälte
Herr Präsident til Stockholm affände Dahl-
Regements Recruiter upväckte, med mera, haf-
wa utmärkt, hwad hemma i Landet war under
gåsning.

The hemliga Stämplingar, hwilka här til
brukades, äro mig obekante; men thet wet jag,
at ogudaktige förtlenande rykten redan then ti-
den och widare fort, började utwidga sig i
Dahlarne, och ibland Allmogen utspreddes.

Säckfands- och Mira-Bönderne, hwilka så
til sägandes öfwer hela vinteren uppehålla sig
i Stockholm, med hwarje handa arbets-syflor,
och theß utan med sine slögder handel drifwa,
hemförde med sig hepetals lögnaktige och ofan-
färdige berättelser. The andra, som kommo i
flokar från thesas wår- och höst-arbeten i
Landsorterne, brakte intet mindre af thenna
skändeliga währan til sine hemwister, så at här,
såsom til et haf strömmis sammanlöpte, allt
hwad, som war förtlenligt emot Öfwerhet och
Embetsmän, med sådane Rähl, änskönt fal-
ska och updiktade, hwar med Allmogens swaga
begrep och estertänksamhet kunde snarast blifwa
rörd, och til något förtwislat företagande inledd.

Then

Then Allwetande känner uphofs-männenn bäst,
och lærer i sinom tid lägga i ljuset, hwad äro
nu här af år fördolt.

Sfwerhetens och Regeringens göromål, til-
lika med Adelens förehaswande, afmalades för
Allmogen såsom ganska skadelige, förderfwelige
och grufwelige, hwaraf en sådan fördjefad bit-
terhet, ondskå och hämdgirighet hos menighe-
ten, ända in til Bondens Hustrur och Barn
uptändes, at mer än många af them, syntes
likare Tyranner och grufwelige menniskjo-
släk- tets förstörare, än Christna, the ther borde ä-
ga kundskap om GUD, theß bud och befall-
ningar.

Uti sådan sakernes belägenhet träffade jag
Dahlslammogen wid min ankomst til orten, hwil-
ken til underdånigst följe af Hans Kongl. Ma-
jests nådige befallning, skedde först i Martii må-
nad 1743, då tidningar inluro, at hwarfen Dahl-
karlarne eller Wäskmanlänningarne, wille låta
sine Soldater utmarchera, oansedt the ther om
fått åtskillige Hans Kongl. Majests allernådig-
ste befallningar, hwaraf man ock strar sig prof
i händerne, när the 205 Man af Wäskman-
lands Regemente, som i Korparberas Höfdin-
gedöme indelte äro, på Samlingsplatsen, thit
the ankomne woro, at aftåga, ginge af egit
bewäg ifrån sine Officerare åter hem til sine
Kotar.

8

) (

Rotar, så at then gången ingen Marche Redde, hwilket, såsom et widt useende omwäsende, war i begynnelsen sjelfwa drifwande orsaken, at flynda mig ifrån Stockholm, ehuru jag thee war Ledamot af Secreta utskottet.

Når jag således then 26 Martii, som war en Fredag, anlände til fyrta Gästgäwaregården i Kopparbergs Län Brunbäck, upsatte jag strax alfwarsamma Publicationer til alla Socknar, thet Soldater under Wäzmanlands Regimente woro intoterade, med befallning, at Manskapet skulle ätta dagar thet efter upbräta och förfoga sig til Regimentet; som så war bort-marcherat. Samma dag affände jag mot natten Mantals-Commissarien Bosäus til Fahlun, med Bref til Lands-Secreteraren Neuman och Lands-Cammereraren Salldin, at hasta sig til mig och lemna underrättelse om allt, hwad som förelupit war, hwilka ock Lördags natten ankommo.

Jag begaf mig Söndags morgonen med Lands-Secreteraren Neuman, ridande til Follkerna Kyrka, sedan Cammereraren åter rest til Fahlun, hwarest jag bewistade Guds-tjensien, then Kyrkoherden thet sådes Magister Wulf, fogandes sig efter the tidens omständigheter, med mycken nit förrättade, och efter slutten Prädikan, lät jag sammankalla Allmogen
uti

uti Socknestufwan, hwarest jag uti Twånne timmars tid gjorde them alla uptänkelige föreställningar, til winnande af mit ändemåhl; hade ock then lyckan, at samma Socken enhälligt bewiljade sina Soldaters utmarche.

Eftermiddagen kom jag åter til Brunbäck tit jag til följande dagen eller Måndagen hade sammankallat Deputerade af the öfrige Socknarne, utom halfwa Hedemora Socken, som hafwer sin Roterung med Dahl-laget, them jag länge sökte förmå til fullgörande af sin Skyldighet, med the aldreaftertryckeligaste föreställningar, hwilka sedan the två eller tre gångor sammanträdt, och sins emellan öfwerlagt, omsider alla begåfwo sig, at utsläppa sine Soldater, som ock skedde, undantagande af några i Brangjärdes Socken, som aldeles behöllo Knecktarne hemma.

Här wid bör jag berätta, at då jag hade samlat ofwännämde Deputerade af alla kringliggande Socknar, kommo i thet samma Herredagsmannen Skinnar Pär Anderson i Mohra och Matts Danielson i Läcksand ifrån Stockholm til Brunbäck, jämte flere andra af Allmogen i Fahlu Låhn, som innan min afresa från Stockholm woro titkomne, och af sine hemmawarande medbröder blifwit utskickade med hwarjehanda theras ärender, och påståenden, rörande hwad då them emellan hemligen förehadde.

U s

En

En bedröflig syn, så jag thesa blef warse, i thet jag strax förestälte mig, at min förrättning skulle dymedelst finna mera motstånd och mine omständigheter blifwa nog swårare, som ock hände, emedan then närwarande Almogen war nära på wågen, at återkalla sitt mig förut gifne löfte, så framt jag icke med strolig möda fått söndra the förras tankar ifrån the sednares. Skinnar Pär Andersson med sit följe begärte enskilt öfwerläggning med mig, så jag, tillika med Lands-Secreteraren Neuman, trädde uti ett särskilt rum, förande bemålte Skinnar Pär Andersson ordet, efter wanligheten, och yttrade sig sålunda: Wi äro sinnade begära af dig, at du skall hålla Lands-Ring med Dahlalmogen, och allmänt kurgöra thet samma, at sammanträdet må se i Räcksand til öfwerläggning med dig om vårt Regements utmarche; hwar wid afias, at Dahl-Regementet så ännu icke fått Hans Kongl. Maj:ts Nådige befallning, at upbryta: Här uppå swarade jag, at Lands-Ring är obrukeligit, och i våra tider owanligit, jämwal af Hans Kongl. Maj:ts tilförene i Råder förklarot, at sammankomster under thetta Namnet ej more tilläteligen; utan wille jag förmoda, at the som alla andra Kongl. Maj:ts Eroqna undersåtare skulle, så the therom sinne befallning, wara färdige och willige, ut utsläppa sine Soldater; Men thenne min föreställning oaktadt, utöfwade Pär An-

Underkon och hans sällskap emot mig nog hårdhet, och hade swära utlätelser, sågandes sig aldeles wilja förrefa Soldaternes utmarche, och sjelfwa medelst Budläffars utfärdande anställa Lands-Ring, så jag kunde wara försäkrad, at ingen skulle samtycka til Soldaternes aftågande.

Uti huru swära omständigheter jag mig så befän, kan wäl hwar och en tänka, och woro så, som man plägar säga, goda råd dyra, hwarföre jag än widare använde alla krafter, at med hwarjehanda til thetta ämnet lämpelige skjähl och öfwerthyggher, bringa och afråda thessa utskickade ifrån theras galna, rasande och förwiltade tankar; Men så intet kunde hjälpa, utan theras sinnen började wara, ju längre, ju mera, til motstånd i thetta stycket, åskade jag betänketid til följande morgonen.

Jag öfwerlade här uppå med Lands-Secreteraren Neuman, hwad här wid woro til görande, at befrämja Kongl. Maj:ts och Rikets wälgång, samt at, om möjligt woro, förkomma theras så kallade Lands-Ring. Han yttrade sig: at under menighetens redan yppade tiltagsenhet, och sedan alle tagne lindrige mått genom föreställningar finnas fruktlösa, wore wäl ingen utwäg, at med andra medel afböja Allmogens sammanträde, dock at wid mitt swar,

thet

thet intet Lands-Ting wore tilläteligit, eller, theße tider brukeligit, syntes böra förblifwa, emedan Allmogen begärt et dylikt Ting, tå Herredags-Mans wälet skulle ske och theas beswär upfattjas til näst öfwerståndne Riksdag, men fått thet uppå afflag, fast icke theß mindre tilstånd, at tråda tiljamman under Lands-Höfdingens i orten inseende, och förmente han, thet torde min närvaro wid thetta tilfället, äfwen som tå skjedt, blifwa högst nödig, i fall Allmogen tå han mera mangrant komme tilsamman, kunde bringas från hwarjehanda uppå them gemensamt ankommande öredor, och öfwertalas at lemna sina förra tankar, samt återkalla hwad Skinnar Pär Andersson och hans följe, såsom fullmäktige, ej torde hafwa tilräckelig myndighet at låta falla, utan samtal med sine hemmarande medbröder, uppå hwilken händelse, thet skulle synas wara skadeligit, at afhålla sig från thenna sammankomsten, än äfwentyrligit at honom bewista.

Jag tog thetta i öfwerwägande, och sedan jag om morgonen åter infallat Pär Andersson med the öfrige hans följeslagare, men efter å nyo gjorde föreställningar ej kuude något uträtta til förändring uti theas, om Allmogens sammantråde fattade upsät, dock erhöit af Pär Andersson thet löfte, at han med mig wille bjuda til, at bringa Allmogen til lydna och ordning, gaf jag

jag them sådant besked, at om the wille then
 12 ther på följande Aprill möta mig i Väcksand,
 skulle jag mig ther infinna, men med et kraftigt
 förbehåld, hwar wid man hade, at låta förblif-
 wa, thet inga flere singo tittkomma och inkallas
 än högst Tyra til Fem af hwarje Socken.

Jag begaf mig, tillika med Lands-Secrete-
 raren Neuman, strax eller den 28 Martii från
 Brunbäck til Hedemora Stad, tit jag hade lå-
 tit sammankalla af Hedemora Socken then de-
 len, som ej med Dahllaget är inroterad, utan
 hör til Wäskmanlands Regemente, the älsta uti
 församlingen, och thet hos Hårads-Höfdin-
 gen, nu mera Assessoren uti Kongl. Maj:ts
 och Rikssens Swea Håf-Rätt, Herr Reinhold
 Rudker; men i stället at få, efter kundgörelsen
 skulle sig infinna, tilstötte en stor myckenhet af
 thenna Socken, med hwilka jag hade et gan-
 ska långt samtal, och använde mina yttersta
 krafter, icke allenast, at förmå them til Sol-
 daternes utsläppande, utan ock at utplåna the-
 ras många galna ingiswelser och fattade mis-
 tankar, wid hwilket tilfälle jag bör icke obe-
 målt lemna, thet Herr Assessoren såsom då när-
 warande, med mycken berömlig nit sökte öf-
 wertyga Allmogen om theras ofog, obestädlig-
 het och genstråfwoghet.

Allt thetta oaktadt, fick jag intet annat swar,
 än

än at om Dahlkarlarne låto sine Soldater utgå, wille ock the wara willige at utslåppa the-
ras, dock uppå mina tråagna föreställningar at
icke aldeles aflå thetta, och uppå min erhindring
uti hwad fara och äfwenlyr the sig wågade ge-
nom en så uppenbar hårdnackethet emot Guds
ordning och sin rättmåtiga Öfwerhet, med me-
ra; giffwo the mig omsider til swar, at the wils-
le gå bort, och ännu ytterligare öfwerlägga,
hwad widare af them kunde beslutas.

Efter några timmars förlopp, kommo the til-
baka, med utlåtande, at the icke wille utslåppa
sine Soldater, förrän Dahlkarlarne låto sine af-
tåga, så jag å nyo med både goda och hårda
utlåtelse började förmana och wara them,
samt til slut, när alt hopp tycktes wara ute,
ropade Krono-Betjenterne med befallning at
strax uptefna the upstudsigas namn och hemwi-
ster, äfwen the-
ras, hwilka dock wore få til an-
talet, som wiste sig böjelige, hotandes the förre
med Lagens strånghet, men låfwade the sedna-
re heder och belöning. Här wid studsade Allmo-
gen och blef något betänksammare, wäntandes
af then omtalte urSkillingen någon swår på-
fölgd, så at jag ändteligen efter ytterligare långt
samtal, fick bringa them til låfwen at utslåppa
sine Soldater, och at låta them, uppå then af
mig utsatte dagen, upbryta och aftåga til Sam-
melplatsen.

Swad

Hwad mig sedermera blifwit här om bekant, förtjenar med några ord at omröras, nemligen, at Olof Gustafsson från Hedemora Socken, hwilken nu är i Norstrand, en broder til Allmogens wid uproret tagne anförare Schedin, och som lydde under then dehlen af Socken, som til Wäxmanlands Regemente, utgör sine Soldater, äfwen varit wid thetta tilfallet tilstådes, och användt all möda uphitta then närwarande Allmogen, hwar med mina swårigheter ej ringa öfte blifwit, icke allenast här, utan ock på flere ställen, ty then äreförgätne Boswen war öfwer alt med sine hemlige ingiftwelser, och infant sig jämtwäl ofallad til ofwan förmälte sammankomst i Väcksand, som på sit rum wi dare kommer, at omröras.

Sedan jag nu tyckte mig wara nog försäkrad, at thenna Allmoge skulle få utsläppa sine Soldater, och Jag therom lätit afgå min underdåniga berättelse til Hans Kongl. Maj:t, som med nådigste wälbehag gillade min förrättning, reste jag dagen derpå til Fahlun, låtandes mig från första stunden angelägit wara, at tala med så många Dahlkarlar jag råka kunde, them jag förestälte, at som mig til grämelse och thenna orten til wanheder, thet ryktet alt mer och mer ökades, at Allmogen wille af egit bewåg behålla sina Soldater hemma, så borde man besinna hwad straff och äfwentyr them förestode, om

Hans

Hans Kongl. Maj:ts Nådige befallning til upbrätt, som the hade at wänta, ej blefwe ålydd, och hwad en så uprorisk olydnad emot Söfverheten, såsom en Guds ordning, med sig förde; utom många tårar och förbannelser af theras medbröder, som i brist af undsättning lämnades i Wästerbotten, närmaste sjösidan af Ångermanland, Medelpad och Hälsingeland hjälplösa, hwilkas hus icke långt för thetta woro upbrände och utplundrade samt Inwånarena med hustrur och Barn förjagade ifrån sine hemwijter i elände, och nu åter the med hotades, utan at finna något medlidande och bistånd af sina grannar, med mera; Men sluteliga swaren stadnade alltid the uti, at jag skulle afbida hwad i Väcksand blefwe företagit och afgjort. Måst alles theras upsyn utmärkte sinnelaget och böjelsearne wara redan upfylte och inbläste med mycket gift, bitterhet och gruslighet, så at theras åtbörder, hårda swar och utlåtelse gjorde them faseliga och wederskyggeliga, i hwar redelig mans ögon.

Uti thetta bedröfweliga och farliga tilståndet, wiste jag intet, huru thet skulle afföpa i Väcksand, och uppehölt mig emedlertid wid Lands-Höfdinge Sätet Fahlu Kongsgård, thet jag, innan then 12 April inföll, lät utfärda elfwar samma warningar och upmuntringar til lydnad emot Söfverheten, hwilka äro dels af trycket
ut

utkomne, dels ligga förvarade på Publique ställen; men befruktade, at någon til orten sig insmygt eller insmyga kunde, som uti samma hroefwa torde förstöra de alldrabästa författningar, med lögnaktige ingiswelser, hwilket dock jag altsamman til den store GUDens nådiga försyn hemställte.

Sedan jag den 7 April erhållit Hans Kongl. Maj:ts Nädigste befallning, om Regementets upbrätt och affärdat Lands-Cammereraren Salldin til Brunbäck, at besörja om the 205. Mans af Wäskmanlands Regemente borttågande, hwilket ock wäl för sig gick, reste jag, och med mig Lands-Secreteraren Neuman den 9 April om morgonen ifrån Fahlun Kongsgård i then tankan, at något förut kunna wara i Läckсанд, innan then utsatte dagen inföll, på hwilken the Deputerade af alla Dahl-Socknarne skulle sammanslöta, på thet jag måtte winna någon tid, at thesto bättre utforska Allmogens böjelser, och underrätta mig om theras upsåt, af Officerare, Prästerkapet och Stånds-Personerne, them jag kunde träffa och wore wistande eller boende ibland Allmogen, samt torde efter min tanka hafwa någon säker underrättelse at afgifwa.

Från Fahlun tog jag med mig Lans-
 waldigern Grönberg, men under wägen kom
 mig

mig til møtes Krono-Befallningsmannen Jacob Berg, som äfwen til Läckсанд medföljde, tit jag redan förut hade fickat Krono-Befallningsmannen Johan Sontin, uti hvars Sögderie Läckсанд ligger, som skulle gifwa mig tidig och noga underrättelse om allt hwad företogs och utspanas kunde.

I Gagnåfs Prästegård efterfrågade jag noga af therwarande Probsten Wallman, om tilståndet therstädes och Allmogens böjelser, samt huru the woro sinnade, i anseende til Soldaternes utsläppande.

Probsten, tillika med the öfrige jag träffade, gåfwo mig wid handen, at folket therstädes icke war illa sinnadt, hwilka ock förmente, at i fall Mora och Läcksands Socknar wille utsläppa sina Soldater, skulle ingen swårighet i thenna Socken förspörjas; thet jag äfwen fant wara i sanning, emedan berörde twänne Socknars wilja styrde aldeles hela Dahl-Laget.

Samma dag then 9 April strax efter midnatten reste jag ifrån Gagnåfs Prästegård, til Läckсанд, oansedt wägen icke är lång, hant jag dock icke fram förr än sent om aftonen, i anseende til the ganska swåra wägar then tiden här å orten woro.

Strax

Strax wid ankomsten blef min förnämsta omsorg, at noga efterfråga af the warande Präbsten Norman och Krono-Befallningsmannen Fontin, uti hwad tankar och sinne the sunno Allmogen i then Socknen, hwilka gåswo mig tämligen hopp at Soldaternes utmarche ej skulle wägras, men ehuru jag igenom Prästerkapet och Krono-Bejenterne sökte utforska hwart hån Allmogens tankar egenteligen slystade, war jag dock icke mächtig, at erhålla then ringaste uplysning här om.

Then 10 April som war Söndagen, bitwistade jag Guldstjensken i Läcklands kyrka, the Läcklands Sockens Inwånare wore til en stor myckenhet församlade.

Följande dagen eller then 11 April började en talrik hop af Allmogen tilstöta i Byarne rundt omkring Läcklands kyrka, och eftermiddagen flockan 3 kom Herredagsmannen Skinnar Pär Anderson på Sollerön från Mora, och Herredagsmannen Johan Pärson i Maglarby från Stora Tuna, hwilken sedermera sig strax hos mig instälte; Då jag tillsporde honom, hwad besked han kunde gifwa mig, om sina hemma warande Med-Bröders tankar, i anseende til Soldaternes utmarche med mera? Han försäkrade, at ingen swårighet skulle finnas hos them, och så framt Mora och Läck-

B 2

sands

sands Socknar utlemnade sine, worde Tuna Socken sig gerna begifwande; men beklagade therjämte, at i fall the förre ej kunde öfwer-
 talas, torde ock hans Socknemån qwarhålla sine Soldater, särdeles som Mora och Läck-
 sands Boerne hade allmänt hotat, at eho, som dristade sig utfärda sine Soldater, emot these Socknars wilja, han skulle med mord och brand hemsökt warda.

Herredagsmannen Skinnar Pär Andersson, som wälförtjent lidit dödsstraffet, sände jag tvåanne gångor efter innan jag fick tala med honom, emedan han sade sig varit syflesatt med mångfaldige angelagne öfwerläggningar, och då han sent omsider kom til Prästegården, började jag, med hwarjehanda både alfwarsamma och bewekande föreställningar förmana honom, at styrka Allmogen til lydriad emot sin milda Öfwerhet, och huru thet wore et ohördt steg af undersåtare, at qwarhålla Soldaterne och Krigsfolket, när Rikets gränser hotas af en grym fiende, utan borde hans med-Bröder underättas at the wore skyldige och med Ed förbundne, at lyda sin Öfwerhets befallningar, them the icke utan hårdaste answar kunde sig emotsätta, med mera, som jag honom upå thet eftertryckeligaste under dgonen stälte; Men han swarade mig kort och spåst, thet han wille tilse, hwad här wid wore til görande, trodde dock,

Doç, thet Allmogen swärligen kunde bringas på the tankar, at utlämna sine Kote-knechtar, af Skäl, som hon tillade, at the blifwit så slätt anförde i Finland; at friget så snöppeligen af Jupit, och at thet på alt sätt ginge så illa til i Riket, med flere swåra och obetänksamma utlåtelsor, skyndandes sig sedan bort til sit samlade Sällskap. Thenne dagen kommo åfwen til mig många af Allmogen med hwarjehanda ansöknigar them the frambragte såsom Befallningar; Så åfwen utstäckade ifrån Wåster Bergslagen sig insunno, hwilka icke hörde til Dahl-Laget, eller wore på något sätt, så wida mig blifwit witterligt, anmodade eller berättigade at sig här insinna. These hade med sig ganska många, emot Bruks-Patronerne och the Handlande thestades, hårda klago-puncter med mera rörande utwertes hushåldningen på then orten, hwilka jag jämte min berättelse om beloppet i Läcksand, til Hans Kongl. Maj:t i underdånighet öfversände; Doç kunde jag nogsamnt efteråt begripa, thet Wåsterbergslags Socknarne, Söderbärke, Norrbärke och Grangårdet, genom sine hit utstäckade fullmäktige rätteligen och förnämligast haft för ärende, at öfwerlägga om thet allmänna upbrättet til Stockholm, som ock theraf kunde slutas, at the annars haft långt närmare och beqvämligare wäg til Sahlun, och funnat thet med mindre beswär och kostnad sine ansöknigar afgifwa;

Men thet blef mig en omdjelighet, at så af någon kunna utröna thetas uppsåt, fast sådant kort thet efter skäligen kunde slutas af thet o-
wäsende, som sedan sammankomsten i Väcks-
sand war förbi, i Grangjårdes Socken utöf-
wades, så Lands-Secreteraren Neuman war
kommen til Wästerbergslagen, at förrätta Con-
tributions Taxeringen och utskrifwa thet lösa
Manskapet, hwarom thet som redan af trycket
är utkommit, en kort berättelse bifogar. Uti
hwad bedröfligit och smärtefult tilstånd jag mig
under allt thetta öfwer en osäker utgång häraf
befant, samt hwad oro och bekymmer mine
sinnen tryckte, lemnar jag hwar förnuftig och
rättsinnad at estertänka.

Then 12 April, som war sjelfwa öfwerlägg-
nings dagen med Allmogen, i Socknestufwan,
lät jag om morgonen inkalla Krono-Betjenter-
ne och några af Nämnden, hwilka för Judar-
nas rådslo skul näppeligen torde gå til mig.
Them tillfrågade jag, om the icke kunnat utröna,
hwad slut Allmogen, som hela natten warit
tillsamman, hade fattat? Hwar på the swarade
sig icke kunna begripa thetas egenteliga tankar,
dock wille man förmoda thet bästa och i syn-
nerhet försäkrade mig Krono-Befallningsman
Fontin thetom, at Soldaterne skulle blifwa
utsläpte, när jag finge tala med Allmogen,
hwilket en och annan wälsinnad sagt wara skä-
ligt;

ligt; Men Hufvudmännens och the flåstas under sig fattade hemliga beslut, at behålla knekten hemma och sedan tillika med honom tåga stora wågen til Stockholm, war för mig och andra, ehwad flit ther wid användes, så mycket omöjeligare, at utleta, som man icke fick göra thet minsta steg utan mistroende.

Then Aldrahögste, som känner och ser allas hjertan, har sig bäst bekant, om någon wiste af thetas rätta upsåt, och medelst fruktan af hölts at gifwa mig något wid handen, antingen therföre, at jag då war ansedd som then thet redan warit til döden dömd, hwilket af attesten N. 1. Könjes, och nogsam utmärker thetas emot mig hyste upsåt; eller ock, at ingen wille öka mitt elände genom yppandet af et så grufweligit och faseligit öde, som mig föreslod, hwilket dock then Alsmågtigas milda försyn afböjde. Klockan ungefär otta om morgonen berättade man mig, at redan, til några hundrade Personer begynte samla sig wid Däck-sands Socknestufwa, som är ganska stor och tillräckelig. Hwilket strax bådade mig ingen god utgång, hålst jag redan förmärkte, at hwad the från Stockholm til Brunbäck ankomne Deputerade mig försäkrat, at allenast några från Socénarne skulle sig insinna, icke blef efterkommit.

Majoren Wrangel ankom äfven om morgonen til Läcklands Prästegård, hwars Boställe icke långt från Kyrkan är beläget, så han enskilt och i förtroende mig berättade, thet man hade utspirdt om mig hwarjehanda sällsamma rykten, them jag bad honom för mig uptäcka och säga hwar uti the bestodo. Hwaruppå han yttrade sig, thet man hade utbragt, at jag wore jinnad upbygga Sätterier på alla stätter i Dahlarne, och så laga, at thetta, annars wid frihet wana folket, skulle sedan thesunder blifwa lagde til arbete såsom Torpare. Thenna Gudlösa och utur afgrunden emot mig updiktade osanningen, hwilken attesten N. 1. widare utmärker, war allena nog tillräckelig, at hos thetta folket affstära mig både förtroendet och sielfwa lifwet; Fast mine Fiender icke någde sig här med, som framdeles wisas skal, utan tillade ännu mera, hwarigenom theras onda upsat emot mig, skulle så mycket säkrare kunna lyckas, och min början i ämbetet blifwa mistänkt och förhatelig, samt Allmogens grymhet och bitterhet uplifwad, såsom när man hade inbillat them: thet jag icke wore en Swenssk man, utan född Utlänning, som begått en grof misgerning: at jag wore elak, Gudlös och sträng: och at jag skulle utwälja thet bästa och Manbaraste manskapet, hwilka til Finland skulle bortföras, med mera, som then redan äberopade attesten utwisar.

At Herredagsmannen Skinnar Pär Andersson haft, innan han gick til dödsstraffet, något af thetta på sit samvete, och at han tilfördt sine hemmavarande Medbröder en del här af, som så nära rörde min ära och mit lif, kan med fog slutas och intagas af bilagan N. 2.

När jag nu in mot klockan 9 gick vidare kuskap, at hopen ökte sig wid Socknestufwan, och at Allmogen war ther rundt omkring samlad til stor myckenhet, hwilka til större delen, under thetas omsformälte ogudaktiga och syndiga rådslägning, så om natten öfwerlastat sig med drycker, at många woro dels half- dels heldruckna, gick jag ifrån Prästegården up til Socknestufwan, och med mig Majoren Wrangel, Lands-Secreteraren Neuman, Probstsen Clorman, Capitain Planting och Lieutenanten Söderberg samt Krono-Befallningsmännen Berg och Fontin, ther jag ej wäl war inkommen med them, som mig följde, och stälte mig wid sidan af bordet, förrän en otrolig myckenhet af Allmoge, med et faseligit gny och stormande, sig inträngde, upfyllandes Socknestufwan så, at ingen kunde mer rymmas ther inne, utom the många, som stälte sig på Bordet och öfwen uti Fenstren them the öpnade, och jämwäl ther utanföre sig sammansläckade.

Skinnar-Pär stälte sig i främsta rummet, emellan

mellan wäggen och Bordet med en Tråklubba i handen at skaffa ljud, hwarwid jag strax blef warse, huru utur hopen, midt för mina ögon och intet långt ifrån stället, ther jag stod, upreples i wädrret en helt ny och faseligen tilredd Spis-klubba, hwars like i storlet af alla thes tilhörigheter, Spjut och Wordtaggar, sedermera icke blef bland Uprors-hopens gewår synlig, hwilken klubba först swängdes af och an, och stöttes sedan med sådan hästighet i Taket, at spitsen gick af när hon togs neder.

För forl, et ondskesult mumlande, samt arga och bistra läten, fick man icke så hastigt ljud, hwarom jag likwål mer än en gång påminte.

Andteligen sedan Skinnar Pår Anderson nog länge slagit i Bordet, fick jag knappast tillfälle tala några ord, som bestodo ther uti: at the wille först afhöra Hans Kongl. Maj:ts allernådigste befallning om Regimentets ut-Marche, then Lands-Secreteraren Neuman för them upläste; men rätt i thet samma, då Brefsret war til ända läst, blef såsom en wäl-förrättad Salva, så inuti Socknestufwan, som utan för fönstren, ganska högt ropat: Thet skall intet se: Thet lyda wi intet: ja Allmogen ut-brast uti sådant gny, hårda ord och utlätelser, med en så omenkelig arghet och bitterhet, med forl och rop, hwaraf dånnet hördes långa styc-
ket

Tet från Sochnestufwan, at ej någon kan sig
 thet föreställa, som icke sjelf närvarande såg,
 huru grymhet, ondskå och et fördjefladt raseri
 hade intagit thesas hjertan och lystet dem utur
 ögonen. På et sådant sätt, woro the nu uphit-
 sade; The Kretlo, at hela Regements Kroppen
 wore sjuk och i grund förderfwad, hwilket thes-
 se förförde usla Läkare förmente sig wilja bota,
 och at som thesas egna ord lydde: Thet bleswæ
 ej godt af, så länge Allmogen tiger stilla, och
 låter andra göra, som the wilja.

Swar och en med sundt förnuft begäfwad
 menniska, kan wäl märka och finna, thet the,
 med egit förstånd, egna krafter och såsom sig
 sjelfwa rådande, aldrig upspunnit, ej heller woro
 i stånd, at utföra et sådant werk, som the
 då för händer hade. Jag sökte öfwerlyga dem
 om thesas willo med många bindande skäl;
 Men då jag förestälte dem hwad thesas plikt
 emot GUD och Öfwerheten wore; hwad the-
 sas öfriga med-Bröder skulle säga, hwilka the
 med thetta sit wederskyggeliga förhåfwande,
 störtade i största olycka och fara; Om the intet
 fruktade, at af dem blifwa hatade, förföljde
 och illa ansedde, när the nu intet wille kom-
 ma dem til hjelp med sine Soldater: Swara-
 des med en mun, at the wore thesom nog öf-
 werlygade, at icke en enda af Sveriges All-
 moge skulle förtycka, thet the ej utsläpte sine
 Soldater.

Jag

Jag tager Gud til vittne och alla närvarande, om jag intet oförskräckt och med all möjlig försigtighet sökte bringa them til en underåtelig lydna för Hans Kongl. Maj:ts nådiga wilja och befallningar, och at fullgöra all then plikt och skyldighet, hwar med the sin Skyldighet förbundne woro; wedertade och på thet Kraftigaste alla theras ingifwelser och mistankar emot Konung och Regering; wisande them, med ganska många skäl och förpliktelse uttryckeligen, att wara updiktade osanningar, som Satans fördömda anhang, uproriske och förrådige menniskor hade utspirdt och ibland them utsädt, icke til Rikets och Undersåtarenas nytta; utan at befrämja illfärdiga afsigter, the thet dock med tiden til skam, straff och blygd utslå, hållt then Allsmågtigas rättwisa aldrig kunde sådant tåla, och gifwa så landsförderfweliga anläggningar framgång.

Mig war omöjeligt at fullkomligen skilja all hwad under Allmogens oordenteliga buller och sorlande, med en omenfwelig iswer ganska oförstynt och utan then ringaste farhoga, från alla Kanter i Stufwan, jämnwäl utifrån backen genom fönstren, lika som ifrån en brunn utöfres; dock kunde jag af them, som mig närmast stodo, hwilkas tal något redigare hördes, til en del äfwen förnimma, at mycket angick Successions werket och the för Sinska sälttåget arresterade

)

(

flerade Generalers affstraffande, hwilket såsom ingen gemenskap ägande med Armeens upbrätt emot Fienden, och thet försvarsstånd, hwar uti Riket borde sättjas, jag bad them åtskilja ifrån thet ärende, hwar om Hans Kongelig Maj:ts Nådiga befallning wore ankommen, nemligen at Dahl-Regementet skulle fodersam- mast til Wästerbotten afståga; men all min möda, at bringa them til rediga tankar här- utinnan, bemöttes med en hårdnackad motwil- ja och et outhärligt nekande.

Sedan jag i trenne runda Timmar arbetat, och under thet ljud, som mig tå och tå blef lämnat, förnyade mine föreställningar, med et warnings- och upmuntrings-sätt, som tycktes wara tillräckeligt, at böja thet aldrårdaste sinne, kunde dock ingen ting uträttas med thet- ta uti sine irr-meningar, ondskan och bitterhet fast rotade Sällskapet, utan fast mera ökte sig. Bullret och sorlet, så at ehuru Skinnar Pär Anderßen med all sin myndighet sökte stilla Allmogens skrik och rop, blef thet honom på slutet så omöjligt, at han nödgades öfwer- lemna klubban til Matts Danielßen i Läck- sand, som under arresten i Stockholm är dödd worden, en ganska elak och bitter menniska; men han förmätte ej heller hämma sorlet och skaffa mig rådrum til et ordentligt samtal, hwilket och jag förgäfwes sökte öfwerwinna,
med

med rop och ganska hårdt utspråk, til thes jag omsider blef så trött och hes, at jag knapt kunde mera få et ord fram, som hördes til the närmast stående. Jag trängdes omsider tätt intil bordet, snart tog then ena mig i räckten och axlen och wred mig til sig, snart flere li- kaledes på en annan sida, fordrandes swar på sina Gudlösa frågor med en så gruswelig if- wer och rasande förbittring, at fraggan slög them utur halsen til mig både på kläder och i ansiktet, som then meråberopade bilagan II. 1. utmärker, så at en så bedröfwelig och om- utgången omwif act, har wäl ingen Embets- man i the aldralängsta tider öfwerlefswat: Och som ingen föreställning, intet råd, ingen Guds och Öfwerhets Lag, kunde hos them finna rum, och jag såg alt wara fåfångt, sedan the ropade öfwerljuddt, om du prädikar aldrig så länge, blir intet af: är fåfångt du menar wi utsläppa våra Soldater: them skall ingen ut- taga eho han är; ty beslöt jag hos mig, fast med hjertans sorg och grämelse öfwer et så bedröfligit utslag, at lemna them för thenna gången, och jag icke thes mindre under mitt Embets Namn befalla, hwad som befallas borde.

I thet samma begärte Majoren Wrangel, at han skulle få tala med them, hwilket ho- nom blef tillåtit, så han frågade, om the icke wille

)

(

wille utsläppa sine Soldater, och låta them
sida under hans Commando, efter the wisse, hu-
ru han varit med them wid Willmanstrand,
fördt them an, som en ärlig Karl, och alltid
förgt för them, som en Fader: försäkran-
des at sådan efter wilja göra thet samma? hwilket
med mera, min hos Hans Kongl. Maj:t af-
gifne underdånige berättelse omförmåler; Men
han fick ej annat swar än thetta: Soldaterne
släppa wi intet ut, fast wi weta du dem wäl
anfördt.

När jag så änteligen böd them farwål och
wille gå ut, öppnade sig ingen, så at jag ej
kunde röra mig utur stället, utan ropades slå
igen dörren, hwilket och skedde med stor häf-
tighet och nyckelen togs ut. Under thetta har
Lands-Secreteraren Neuman trängt sig fram
til en Mora Karl, som hade then omtalte Spik-
klubban under händer, hållandes henne i skaf-
tet, thet hon ännu i talet satt fasthuggen,
hwilken Mora Karl Secreteraren tilspordt hwad
sanka man hade med thetta saseligen tilredde
Instrumentet? och fått til swar af samma Karl;
hon skall vara at slå skinet på Skjälmarne med,
utan at nämna någon, men sagt ytterligare,
hon är lagom åt them. Så jag som sagt är,
såg at dörren titflöts, ropade jag så högt, som
jag för min hessa kunde åstad komma, hwar-
före slån i dörren igen? wiljen i at jag skall
blifwa

blifwa längre qware hos Eder, så gör jag thet
 gjärna, om jag allenast får tala, och kan nå-
 got godt uträtta: I thet samma rusade några
 af Allmogen, som wore inne i Socknestufwan,
 på dörren med en sådan häftighet at the fingo
 henne up, så jag tiltalte them frågande: hwad
 wiljen i taga eder före eller hwad tänken i med
 mig? wiljen i förfara med mig som Christna,
 eller utöfwa wäld och Tyrannie? I thet samma
 öpnade the sig, med et faseligit forl, skri och
 larm, så innom som utom Socknestufwan, at
 man intet höra kunde, hwad the egenteligen ta-
 lade; men thet såde Majoren Wrangel, med
 flere, at bland annat, hade the ropat, nu ska
 wi ock betala Fogden, som drager på Hård-
 swängaren at Bonden, menandes thet med
 Krono-Befallningsmannen i Sätters Pårh
 Jacob Berg, sanningen hwaraf man strax
 thet på skönja kunde; ty så han wille gå ut
 genom dörren innan jag kom tit, nappade the
 honom i handen med stor häftighet och wille
 draga honom in igen; men han slet sig lös,
 slapp them undan och kom ut på ängesthycket el-
 ler Täckten, thet wågen går snedt öfwer från
 Socknestufwan til Prästegården. Jag gick med
 the öfrige helt sakta til Prästegården, så myc-
 kenheten ännu forlade, och kort efter sedan wi
 spisat, kom en Bonde, som berättade at Her-
 redagsmannen Johan Pårson från Stora Lu-
 na, hwilken hela Riksdagen bewistat, och af-
 wen

men war här tilstådes, blifwit af menigheten illa handterad, hårluggad, slagen i ansiktet och ändteligen fastad uti en wid Socknestuswan så kallad Tjuf-kista eller Rings-Rättens arrestrum, hwar til orsaken skal hafwa warit, dels at han ej wille hålla med them, dels emedan hans upförande wid Riksdagarne ej skall hafwa warit til Allmogens behag och nöje uti allmänhet.

Jag befalte Krono-Betjenterna strax sliga til och taga ut honom; men the föreboro sig til enstyllan, folkets raserie och bitterhet och vådo mig intet exponera theas lif. Ändteligen kom en Gjerdingsman från Noret i Väcksand, en gangsta wälsinnad och redelig man, hwilken Allmogen hwarken med hotande eller wäldsamheter, funnat förmå at samtycka til thetta stygga wäsfende, honom befalte jag gå åstad och uttaga Jan Pårfson, så han swarade, jag skall på tin befallning taga ut honom, hwilket han ock gjorde, och så han kom til kistan ropade han: Kom ut, jag har Lands-Höfdingens befallning, at taga ut dig, såjandes at hela menigheten, som ther stodo: wåga eder någon hit, at taga honom af mig, öppnade så dörren ock kom med honom til Prästegården: han war illa medfaren, håret låg fring axlarne rifwit af hufwudet, och några erhåldne slag i ansiktet bårs märke af theas raseri, utom thet the ha-

de sparkat och stött honom. Han Johan Pärsson beklagade sit öde swärligen, och war i fruktan, at ej ännu kunna göra sig säker, men sedan han i Prästegården fått någon wedergwettelse, gick han til Capellanen i granskapet, thet han äfwen gäste.

Mig anmodade Herr Probstsen Torman så wäl som Krono-Betjenterne, at jag wille blifwa qwar öfwer natten, hälst Allmogen wore ännu samlad här wid Kyrkan, just thet jag skulle framsara, och städde ej allenast uti thetas fyllerie, utan ock begrepne uti thetas största galenskap, hälst man intet kunde weta, hwad ondt them torde komma i sinnet, at widare företagas; men thet war en Guds skickelse, at jag intet wille låta öfwertala mig blifwa qwar öfwer natten, så the tänkt uppå mig föröfwa thetas mordiska upfsät, hwarifrån Guds hand them i Socknestufwan afhölt, som äfwen kan intagas af attesten N. 1. utan reste jag bort samma afton.

Et stycke från Prästegården, wid Socknestufwan, stod Skinnar Pär Andersson främst och strax bak om honom uti en hop några hundra Bönder, hwilka så jag förbi åkte, med Lands-Secreteraren Neuman i wagnen, thet Krono-Befallningsmannen Berg och Lands-gewaldigern Grönberg til häst fölgde, lutade jag

jag mig utur wagnen och bød them god natt, hwarwid ingen med hälsning bemötte mig, utan hade alla hattarne på sig, swarandes hwarfen godt eller ondt, men följde et stycke efter wagnen til Bron, ther the blefwo silla stående. Kom således genom then Högstias styrelse thenna gången utur thetas grymma händer och ifrån thetas anläggningar til Sagnåfs Prästegård, ther jag hvilade öfwer natten.

Här kan jag intet underlåta berätta om Epiklubban, som stöttes fram för mig i talet, at Lands Secreteraren Neuman köpte then samma af Skinnar Pär Anderson för Sex daler kopp:mt i hwoita penningar, och på tilfrågan, hwarföre then war medtagen, fått af bemälte Pär Anderson til swar, thet man wille här med wisa Lands-Höfdingen och dig, hwad gemår Dahlkarlen hafwer at förswara sig med. Denne Kluba kom med til Gahlun, ther jag gaf Secreteraren Neuman sina penningar tillbaka, och förwarade henne under uproret ganska wäl, har henne ännu til en tänkwärdig äminnelse för efterwerlden i behåld.

Sedan jag war kommen til Gahlun lät jag strax afgå min underdåniga berättelse til Hans Kongl. Maj:t, om alt hwad i allmänhet war i Räcksand påserat; men rörde intet, hwad mig enskilt angeck, allthenstund jag efter min ankomst til orten 1744 först fick weta the grymma

rykten, man om mig utspridt, samt the mor-
diska anläggningar, som wore emot mig an-
stälte.

Huru jag mig sedan, ifrån then tiden, och
in til theß Dahlkarlarne upbröts, förhållit; at
jag innan min afresa från Läckсанд, oaktadt
Allmogens hotande genstråfwoghet, icke theß
mindre utfördade mine esterttryckelige warningar
och afswarsamma ordres om Regements-upbrät-
tet, och at jag både sjelf och genom min under-
hafswande Besjening, sökte taga the steg, som
skulle förmå Allmogen til lydna, är måst ge-
nom trycket allmänneligen bekant. Men några
omständigheter, hwilka sig tildrogo i Fahlu,
så Allmogen ther samlades til sin af-marche,
skal jag berätta, the ther icke uti min under-
dåniga relation til Hans Kongl. Maj:t äro an-
förde, dock hafwa sit sammanhang, med hwad
jag tilförene omrördt.

At min belägenhet, under then tiden, war
then bedröfligaste och medömfkan-wärdaste, lä-
ra alla i Fahlu Stad med mig kunna intyga.
Huru slätt och beklaglig then war, wid Dahl-
allmogens ankomst til Fahlu, intyga attester-
ne N. 3, och 6, til hwilka jag ännu kunnat
lägga Fältstämens Grosmans attest, om
de then, så wäl som mycket annat, under sjeß-
wa upröret för mig förkommit. Kort sagt: min
elån

eländiga fot, en swår Feber, och thet som al-
 drawärst war, sinnens obestrefweliga oro, så
 wäl öfwer thet förbigångna, som i synnerhet
 öfwer thet tillkommande, gjorde alla ögnableck
 för mig the smärtefullaste och bedröfligaste; för-
 thenskul sökte jag på ait upständeligit sätt, som
 min Relation til Hans Kongl. Maj:t med si-
 ne bilagor närmare utwisar, at så blifwa hem-
 ma.

En del af Allmogen, som kom alla dagar
 i min kammare inströmmande, och såg mig i
 mitt usla tilstånd, ther jag låg til sängs, gaf
 mig tämligen hopp om min önskans winnande,
 hwilka af medömkan intagne, försäkrade mig
 som ock Lands-Secreteraren Neuman, at så
 blifwa hemma; men om aftenen då upbrottes
 flodde, fick jag en annan Påst, beledsagad af
 många Postillioner i fullt gewähr, som befalte
 mig strax wara färdig och följa med, eljest
 wille the sielstwa föra mig, ehuru eländig jag
 war: då jag hals öfwer hufvud måste gå ifrån
 hus och hem, och fick icke tid igenläsa mitt
 Schatull, eller thet minsta, utan lemnade allt
 til rof och söfning, sedan och förut wisthus och
 Fällare woro medgifne. Således måste jag uti
 mitt elände släpas med thenna ogudaktige hopen,
 och hwad the icke fingo medelst then Allsmåtti-
 gas förshyn i Löcksand på mig utöfwa, hade the
 wäl beslutit werckställa i Sahlun, som intygas af

attesterne N. 4. och 5; men HERRANS wilja war icke, at jag skulle så ocklydigt omkomma, och at elaka menniskors anläggningar skulle få framgång; Guds rättwisa uppenbarar äntå på slutet the ondas upfsät och gör them til intet.

Min Ed och Embetes plikt fordrade, at uti thet yttersta afbida, om intet Allmogen wille falla på andra tankar, och efter Hans Kongl. Maj:ts befallning låta sine Soldater afåga, jämwal huru wida thet kunde afhålla Allmogen från resning, at Hans Kongl. Maj:t i anseende til Sakeras så nyligen förändrade belågenhet, i Råder resolverat, at Dahl-Regementet skulle få blifwa hemma, hwarom fuller intet Bref war ankommit, förr än i sista dagarne, så redan Allmogen war i rörelse; men som Lands- Secreteraren Neuman, hwilken reste them til mötes, och här om skulle them kungöra, utom the ordres, som til Krono-Befallningsmännen i samma ärende afgingo, gaf mig wid sin återkomst ibland annat wid handen, at Allmogen woro wäntandes til Fahln på flere wägar, och huru the flockar, han råkat, gifwit til swar, at ej något kunde här wid göras, förrän alla i Fahln stötte tillsammans, ty war jag nödsakad afbida then stunden: annars hade jag gerne sökt någon utwäg, at komma undan thetta Gällskapet, ehuru the mig uppsade, som Trettonde bilagan, wid then förra tryckta berättelsen

sen utwisar, och all passage från Vänet, var genom Allmogens anstalter affsuren.

Mitt öde var förthen skul, at jag skulle blifwa utstält för Uprors-hopens wäldsamma medfart, med hwilken jag altså följa måste, trugad och twungen, som på sin wederbörliga ort, med Allmogens egit skrifteliga inthgande, är angifwit, utom thet som för allas ögon war synbart, at jag från Lands-Höfdinge sätet blef under hela wägen, såsom en fånge förd och bewakad, samt underkastad Allmogens eller thetas Anförares disposition, hwilken icke heller hwad qwarter och nattlägers tagande angår, war mig gynnande; ty sedan the woro ankomne til Bråddebo Gästgifwaregård, then första i Wäsmaland anwistes mig och Lands-Secreteraren en Bonde-sustwa, hwarest wi måste låta oss benöja med härberge, och thet, som bättre war, fingo andra, hwaräst så wäl som på alla andra ställen sattes wakt med Musqwetter och påskruwade Bajonetter utan för dören. Om morgonen floctan 4 kommo några Bønder, the thee hälsade mig från Schedin at jag strax wille upstå; och så mycket förr förfoga mig i wagnen, som nu Han och Allmogen woro redo at upbryta; hwilket jag tillika med Lands-Secreteraren Neuman måste efterkomma, men då drängen wille föra utur Portlidret, kom Schedin uti fullt galope ridande och besalte, at wagnen

gnen skulle hålla, som ock stödde, då Mora
Göcken Marcherade främst, sedan Läckfands
och ther näst Rättwiks, hwar uppå Schedin
ropade, at wagnen skulle följa, sägandes: Röd
nu med wagnen.

Thetta kom mig sällsamt före, särdeles som
jag hela wägen tilförene har måst följa theras
bagage; hwaraf mig löpte i tankarne, thet wil-
le the genom Sahlberget hafwa mig framför
sig, och således mera elände och bedröfwelse mig
tilskynda, i synnerhet som Riksfens Ständers
Deputerade så woro ther och jag fick weta, thet
allmogen wille för them paradera, på sitt wis.
Uti thetta styrktes jag så mycket mera, som så
wi hunno ungefär en half mihl när Staden,
gjordes halt, och strax ther på kom Schedins
Adjutant en skrifware-pojke, then jag intet kån-
de, och befalte mig föra aldrafrämst, hwilket
jag ej war i tilstånd at wågra, utan förde ge-
nom folket, ther the sutto på ömse sidor om wä-
gen tills jag kom et stycke fram, ther jag fick se
Majoren Wrangel sitta på en sten och röfte
Tobak. Honom ropade jag til wagnen och bad,
at om han något kunde hos them uträtta,
wille han för Guds skull laga, at the ej måtte
drifwa ape-spel med mig under thet lidande,
som mig thesutan nog tilskyndades, med hwil-
ket förre the altså kunde hafwa anstånd. Han
swarade sig icke weta theras tankar; wille lik-
wäl

wäl göra mig til wiljes, och fråga thet efter, samt om möjeligit wore, bedja them förskona mig från et sådant thetas upfat. Kom thet förre efter en liten stund tillbaka och berättade, thet jag skulle få blifwa wid mit wanliga ställe, så at jag wid intåget til Sahla Stad slapp blifwa then främste, efter som tilämnat war, utan thet upbröto och marcherade mig förbi.

I Sahlberget fördubblade thet waktten om mig, tillåto ingen komma in thet jag låg, förmente äfwen några af the Herrar Deputerade besöka mig, som af Hans Kongl. Maj:t och Rikens Ständer utskickade, woro redan tillkomne at höra Allmogen, och under thet samma wille efterfråga mitt tilstånd; Men Geschwornern i Sahlberget Eric Sohlberg, som jag förut kände och hwilken hade Slågte Skap i mit qwarter, kom in i kammaren til mig, sedan han förut wäntat något i Salen, dock war ej wäl inkommen, förrän några Bönder sig strax infunno, at afhöra wårt samtal, warandes bekant och af mången åstådadt, thet waktten ingen oexaminerad til mig insläpte, utom the, som ägde thetas egen bekantskap och förtroende, bleswo alle återwiste.

Sedan rastningen i Sahla war förbi och ärendet med bemäkte Herrar Deputerade war afgjordt, upbröt åter Allmogen och förde mig

med sig vidare fort, til theß från Stockholm
 ankom Kongl. Lif-Drabanten Olof Guss, som
 skulle med et Hans Kongl. Maj:ts bref upsö-
 ka merhemälte Herrar Deputerade, hwilka då
 redan woro på återfärden, och han thesfore ef-
 ter medhafwande ordres, lemnat Brestwet til
 Allmogen, the ther genom utskickade til en Sæ-
 tesgård Tuna, hwarest jag då hade mitt qwar-
 ter wille med mig här öfwer rådgöra, men blef-
 wo afwiste, som af attesten N. 7. kan intagas,
 hållt jag så ofta tilförene fått ärfara, thet in-
 ga andra råd thenna ogudaktige hopen behaga-
 de, än hwad the funno med sine hemliga för-
 behåld öfwerensstämmande, och the orden, hwar-
 uti jag mig wid samma tilfälle yttrade: nemli-
 gen, Thet i nu koken, skolen i en gång utsupa,
 blefwo fort derefter, rifeligen och til en rättwis
 hämd, uppå them sannade.

Resan fortsattes ända til Stockholm, thet
 Hans Kongl. Maj:t af Nåd och medlidande öf-
 wer mitt eländiga tilstånd, halp mig utur the-
 ras händer in uti Staden, på sådant sätt, at
 sedan Allmogen war ankommen utan för Stock-
 holms Norra Tull, gjorde fram för the thet
 öfwer wägen planterade Stycken halt, och up-
 stälte sig Socknewis, kom Hans Maj:t til häst
 förbi hela Allmogen, och ända til thetas ba-
 gage, thet jag satt i wagnen under wakt, be-
 ledsagad af thetas Excellencer Herrar Riks-Rå-
 den

den Likerhielm och Rosen, Fältmarskalken
 Sammilton, Sver. Ståthållaren Sucks,
 Generalerne Dyring och Wrangel, samt flere
 Herrar them jag mig icke kan påminna, och då
 Hans Kongl. Maj:t anlände til wagnen, hwar
 rest jag uti et ganska uselt tilstånd war innesluten,
 bad jag i djupaste underdånighet Hans
 Kongl. Maj:t, Honom täcktes af theß wanli-
 ga Nåd och mildhet emot mig, anse mitt lidan-
 de, och mitt uti råfåde bedröfliga tilstånd, samt
 hjälpa mig utur Allmogens händer. Jag såg
 medlidande och warfunsamhet strax lysa utur
 min Allernådigste Konungs och Herres ögon,
 hwaraf jag och kort therpå fick öfwertygande
 prof, i thet Hans Kongl. Maj:t sjelf lät ta-
 la med Allmogen, jag menar genom Hans
 Excellence Herr Riks-Rådet Likerhielm, om
 min förlofning, så at litet härefter kom Fly-
 gel-Adjutanten Herr Grefwe Poste och sade,
 thet Hans Kongl. Maj:t lofwat, at jag skulle
 slippa lös; men then hos mig til wakt förord-
 nade Allmogen, wille sig icke strax här til lå-
 ta beqwäma, förrän en ung person af Sche-
 dins Handtlångare, then jag intet kände, kom
 ridande til wagnen i följe med twänne Bänder
 til häst, som hade Musqveterne framför sig och
 berättade, thet Allmogens samtycke wore, at
 man skulle släppa mig lös, då jag for them al-
 la förbi in åt Staden, och slapp således igenom
 Guds och min Allernådigste Konungs försorg
 utur

utur the händer hwar uti jag med nog elände
warit i flere weckor inspärrad.

Sedan jag åter kom til L net, och Allmo-
gen öfwer alt fått betänka sig, ångra sit wede-
styggeliga upror, och med blygsamhet  rk n-
na sit grofwa fehl, samt besinna, huru the sig
förgripit emot GUD och theras Sag-Kr nte
Konung, fick jag medelst then anbefalte
Kongl. Dahl-Regementets mönstring, anled-
ning, at fara måst hela Dahlarne igenom,
hwilket jag nyttjade och på alla ställen, the
Allmogen war samlad, påminte them theras
 fwerd d, besynnerligen i L cksand, därest jag
en ibland mina hårdaste medfarter måste under-
gå. Mitt tal lydde sålunda: Then dagen jag
sednaste gången stod på thetta ställe, war then
bedr ffigaste af hela min lefnad; För mina  -
gon st ttes i taket en faselig Spik-klubba, före-
bod til then mig t  ämnade döden. Jag såg en
gruswelig bitterhet och raserie hafwa intagit the
st stas hjertan, alt förorsakat af ogudaktige, f r-
d mmelige och skadelige menniskor, som med o-
sanf rdige, ilskfulle och f rr diffe rykten, hade
så förgiftat hela menighetens sinnen, at J an-
sågo Eder Konung, intet som en mild Fader,
utan som Eder Fiende, och alla Embetsmän så-
som odjur, the the borde utrotas.

Afwunden hade satt så elaka fläckar på min
 ofsyldighet, och utbragt om mig så håniske of-
 sanningar, at sielfwa menlösheten hade kunnat
 emot mig förbittras, hwilket alt nu tiden gjort
 hos Eder om intet, och öfwerlygat Eder, ej
 allenast om min ofsyldighet, utan ock minaråds
 sansfärdighet, hwilka J då föraktade, men för
 sent ångrade. HEDRANS hand har nu alt för-
 wandlat, och låtit Eder med Eder blygd, nesa
 och skada årfara, huru säfångt thet är strida
 emot then Allsmågtige. Eder nådigste Konung
 har med mildhet öfwerfodt, och förlåtit Edert
 grufweliga och hedniska brått. Thet wäld och
 then oförrätt J mig, som Eder Förman til-
 skyndade, har jag til en ewig glömsko öfwer-
 lemnat.

Jag önskar til et slut, at the, hwilka wär-
 den om Edra Sjalar är anförtrodd, måtte flit-
 tigt lära Eder then förknippelsen, som är emel-
 lan Eder Guds lydna och Eder Öfwerhets, och
 at J aldrig kunnen bryta then sednare emot, u-
 tan at göra Eder hos then förre fördömmelige.
 Jag önskar ock, at Edra Barn och efterkom-
 mande aldrig måge falla uti en så fördjeflad
 ytterlighet, hwar ifrån J nyligen äro komne,
 och således til the sidste tider slippa at dragga
 öfwer land och folk Guds hämd och wrede, Öf-
 werhetens straff, och hela werldens förakt.

Om

Om alla the omständigheter, then fara jag
 swäfwade uti, och the försöt mig förekommo,
 skulle af mig anföras, så blefwe thet en alt för
 widlyftig berättelse. Nog, at alla redelige och
 rättssinnige i mitt Lån, kunna med tilförlätelig
 fanning intyga och witna om min hårda med-
 fart, samt mina swära och bedröfweliga dagar,
 jag hela then tiden utstå måste.

Sfwerlemnar mig med ödmjuk årkänsla, uti
 then Allrådande GUDENS Milda försyn, som
 mig så underligen skytt, hjälpt och förddt, ifrån
 thesa wäldsamma tilkomningar och mine fienders
 utlagde snaror, at hädan efter uti alt åkomman-
 de, Nådeligen ledsagas och styras, samt önskar
 af alt mit hjerta, thet aldrig någon årlig Man
 måtte wedersfaras, hwad mig håndt, och at, så
 länge werlden står, Swea Rike uti en så
 bedröfflig belägenhet, som då war,
 ej råka måtte!

Fablu Kongsgård C.G. Wennerstedt.
 den 4 Martii 1745.

Såsom jag undertecknad med Lands-Höfdingen Högwällborne Herr Carl Gustaf Wennerstedt bewistat alla the handelser och tilfälligheter från början til slutet, som bemålte Herre genom thenne sin Berättelse behagat å daga gifwa; Alltså warder riktigheten theraf här med betygd

Jacob Neuman.

Wilt hwad i Fahlun och under wägen til Stockholm passerat och här infördt finnes, kan åfwen jag bewitna.

Pehr Wollenius.

P. I. P. i Mora.

Såsom närwarande i Läckсанд, under wägen til Stockholm och wid flere tilfällen, kan och jag undertecknad intyga riktigheten af thenna berättelse.

Petter Grönberg.

Lands-Gewaldiger.

Jag såsom then 12 April uti Läckсанд närwarande, kan om förloppet ther samma stades efter thenna berättelse witna och intyga

Johan Pehrson.

Herredagsman wid fyra sista Riksdagar.

Num.

Num. 1.

Thet hafwa undertecknade, nästledne wär-
och sommartid, medelst et utspridt, o-
grundat, falskt och afwundsfullt rykte, hört
om Lands-Höfdingen, Högmålborne Herr
Carl Gustaf Wennerstedt, följande
sanningslösa och ondskefulla utlätelser, utan
at kunna någon thesfore namngifwa, min-
dre aldeles öfvertyga, utan allenast som
blotta ryktet hwarjom och enom thet fö-
rebrakt hafwer:

1:o Utspriddes, at Högbemälte Herre wore
en Drog, eller annan Utlänning, som här i Lan-
det skolat begädt någon grof misgerning, och
thesfore ifrån beställningen affatt, men seder-
mera hit til Länet befordrad, efter Herr Lands-
Höfdingen skulle wara en mycket elak och skräng
Herre, som utläsrat at tuckta och skräma
Dahlkarlen, och thesfore blifwa Lands-Höfdin-
ge i orten; men thesast thetta ej ginge för sig,
och Herr Lands-Höfdingen ej förmätte Dahl-
karlen til lydno bringa, skulle han ej heller få
Beställningen widare bestrida.

2:o Göregafs, som skulle Herr Lands-Höf-
dingen wara sinnad, låta på alla slätter här i
Dahlarne upfatta Gätterier, och underlägga
Dahlkarlarné til Herregårds Torpare och dags-
werks Bönder, och thymedelst hålla them så
mycket bättre i tygelen.

3:o Uf-

3:o Afwenwål wilja låta utwålja det Man-
baraste och hypersta manskapet, at låta öfwer-
sändas til Rygland eller andre orter.

4:o I anledning af föregående och flere fals-
ka och ogrundade omdömen, som rycket uti
hastighet fringspriddes, och ju längre ju mer på-
ökade, blef Allmogen så uphissad, och lika som
rasande gjord, at en del af them på Landsting-
get, här i Väcksand sig utlåto, wilja ihjälslå
Herr Lands-Höfdingen; och ehuru Han förut,
med all upståndelighet flit och bindande skäl uti tre
runda Timmars tid med godo och wänlighet
sökt förmå them, til sine Soldaters utsläppan-
de, fant icke thesto mindre then största motwil-
ja öfwer allt; ja en del woro så ursinnige och
förbittrade, at the trängde sig ganska nära in
til Herr Lands-Höfdingen, grepo Honom i räck-
knapparne, ryckte Honom än hit, än dit, til
sit samtal, med sådan hastighet och iswer, at
theros ondskefulla frädga utur munnen, öfwer-
stänkte Herr Lands-Höfdingens ögon, hwilket
ock sedan fullföljdes, wid utgången af Sock-
nestuswan, så the flere resor ropade: Slå igen
dörren, som ock skedde, så nyckelen utansföre
blef öfwen uttagen, sammangaddandes sig All-
mogen för dörren.

En stor Spis-klubba hade de brakt med sig,
som the stötte i taket, at fyllningen genom holen

nederrasade; dock slapp Herr Lands-Höfdingen om sidder lyckeligen ut, så the sedan ytterligare anlade sine stämplingar på Wallen och i Sästgifsware-gården, at samma sit onda upsat, wid ofresan fullborda. Och skola the hast i sinnet at uphäfwa flyttnings-Plotten wid Färje-Brön, at således affkåra all öfwerfart, hwilket och skedt, ther icke medelst then Högstas försyn, genom thetas drögsål på Wallen, för en Skrifts uplösande af Skinnar Pår Underkon, sådant blifwit förhindrat: hwaras man säkerligen kunde röna, at then högstas nådeswerk war, som halp Herr Lands-Höfdingen både utur Socknestufwan, som ock aldeles här ifrån.

5:0 När Bonde-uproret i Stockholm war dämpat, och Herr Lands-Höfdingen ej strax återkom til orten, upblåstes å nyö, thet i thetas falska hjertan liggande rycket, at woro aldeles i sanning, som förr omrördt är, och at Herr Lands-Höfdingen ej mer skulle komma til Lands-Höfdinge Sätet, sedan med Dahlkarlen intet kunnat uträttas. Väcksand then 7 April 1744.

Johan Fontin Johan Schedin.

Härads-Fogde.

Länsmän.

Erit Nilson i Öfwermo. Mats Anderkon på Åkren.

Pår Larson i Rönås. Lars Larson i Ullwi.

Jonas Olsson i Bergsång. Erit Erkon i Rönås.

Sans

Sans Larsson i Wästanwik. Pär Anders-
son i Hölla.

And. Ersson i Tible. And. Hansson i Allwik.

Erik Ersson i Tälberg. Pär Jönsson i Hagen.

Erik Andersson i Backby. Erik Ersson i Of-
wermo.

Lars Ersson i Moret. Pär Nilsson i Hassberg

Sjerdingsman.

Lars Larsson i Sättra.

Pär Pärsson i Ottermo.

Lingskarlar.

N:o 2.

Copia af Herr Probstens Thurelii
Bref ifrån Stockholm then 18 Ja-
nuarii 1744.

Jag har följt Herr Öfver-Häsprädikanten
i går på Smedsgården, til Dahlkarlarnes
som til döden dömdes åro, så Schedin, efter
mit oförgräpelig tycke, war bäst beredder, men
Carl Olsson Beronius ifrån Husby, be-
fants GUD bättre, nog obetänksam ännu;
Pär Andersson från Mora blygdes, när han
feck se mig, och frågade, om vår Lands-Höf-
dinge vår wäl? hwar til jag swarade ja. Så
sade han til mig: Bed then Herren gifwa mig
til, jag har brutit Honom mycket emot. Han
erhindrade sig wäl, at han råfode mig förledne
wåras, i Brunbäck, så jag upwaktade Herren
ther. Pär Andersson war dödelig sjuk i förra
weckan, men blifwer dageligen bättre.

N:o 3,

Fältffären Schlous attest i Salun.

För Höghöfvingen Herr Lands-Höfvingen Carl Gustaf Wennerstedt, hwilken jag uader theß opåbliga tilstånd wid Dahl-uproret berättade, af mig behagat begära attest om theß så warande tilstånd; En warder härmedelst betygat, at lilla Lån på högra foten, war af någon anstöt så angrepen, at ej then allenast, utan hela foten war thet af så swullen och inflammerad, at Höghöfvingen ej utan största wedermöds, kunde derpå hafwa antingen Sto eller Sidswel, och war det som wårst den 9 Junii, så om eftermiddagen, Herr Lands-Höfvingen sticade Lands-Swaldigern Grönberg til mig, at jag skulle komma til Magasins-gården, thet Herr Lands-Höfvingen satt i Salen och hade lagt then särade foten på en stol, och flagade sig mycket öfwer then samma. I samma rum war så Dahl-alknogen, angående någon öfwerenskommelse, med Staden och Bergslagen. Ibland hwilka stod Herredagsmannen Pär Anderßon med en sin kamerat för bordet, hwilken jag tiltalte, at Herr Lands-Höfvingens fot war nu i thet tilstånd, at Herr Lands-Höfvingen icke kunde följa med til Stockholm, hwarpå the swarade, han skal blifwa hemma; så jag mig wände til Herr Majoren Wrangel och yttade mig sammaledes, men
befom

besom med et alswarsamt anseende til swars, at han haft många blesseurer, måste dock gå med, hwar uppå jag följade Herr Lands-Höfdingen i en annan Kammare och förbandt foten. Sahlun den 10 Maji 1744.

Zacharias Schlou.

N:o 4.

Stads-Fiscalens i Fahlun Nils Rydings attest.

Under then uproriska Dahl-allmogens förddo meliga omwäsende uti Sahlun den 9 Junii 1743, war jag ock tilstådes ibland andra på Torget, til at förnimma thesas förhafswande, och måste jag då uti största ångslighet höra then ogudaktige Allmogen utbrista uti sådane ord om Högwålborne Herr Lands-Höfdingen Carl Gustaf Wennerstedt, som stod uti Schwans fönster, och gjorde til Allmogen många til uprorets dämpande högstnödige föreställningar, at the Herr Lands-Höfdingen ej wille göra, som the hade satt sig före, så med Konunga-walet, som annat, så skulle the strax skjuta Honom neder, och ropade åtskillige ibland them och sade: Skjut honom, se the står han i fönstret. Uti sådane och flere lifsfaror war Herr Lands-Höfdingen wid thet tilfället exponerad, men GUD ware låf och åra! som afböjde thesas

fördömliga upsåt, så at intet någon skada Redde til Hans lif. Thetta wara sanfärdeligen händt och passerat, bedyrar jag wid GUD och mit samwete. Gahlun then 16 Maji 1744.

Nils N. Ryding.

N:o 5.

Gamla Bergsmannens i Gahlun
Lars Erssons attest.

Efter Högwälborne Herr Lands-Höfdingen Wennerstedts begäran af mig underkunnad, til at berättat, hwad jag hörde på stora Torget här uti Gahlun, så the alla woro sammastötte ifrån Öster- och Wäster-Dahlarne, then 9 Junii 1743, betygar jag, at ganska många ropade lifsom med en mun til Herr Lands-Höfdingen, som för en otrolig trängsel stält sig, och talte til them utaf et fönster i öfra wåningen af en Gård wid Torget, the han skulle bejaka och hålla med them, at Kron-Prinsen af Danmark skulle tagas til Successor efter wår nu Regerande Allernådigste Konung, föreboro äfwen, at the Herr Lands-Höfdingen emotsade the ringaste, skulle the med sine Böfwr skjuta Honom på lifwet, och Honom nederstjuta: brukande the uproriske Allthogen swåra och hårda ord, hotande med många utlätelser, at alt skulle sk, som the wille;
men

men jag kände ingen af them, utan stod sjelf i
lifs fara, som här med betygas.

Lars Ersfon.

N:o 6.

Jag underteknad tillstår, upå Högwålborne
Herr Lands-Höfdingens begäran, at jag
then 11 i thenna månad, blef fordrad at gifwa
mitt råd och hjelp til Högwålborne Herr Lands-
Höfdingens sjuka fot, hwilken då war tämligen
starkt swullen och inflamerad, men i dag finner
jag honom mycket wårre, at nämligen Swul-
sten har tiltagit, och then sjuka tån är aldeles
apostemerad, så at, ther Högwålborne Herr
Lands-Höfdingen icke får sin tilbörliga ro och
skötsel, är jag intet säker för kallbrand, hwilket
på min Ed och Samwete bekräftas. Hedemora
den 13 Junii 1743.

Johan Herman.

Regements Fältstär.

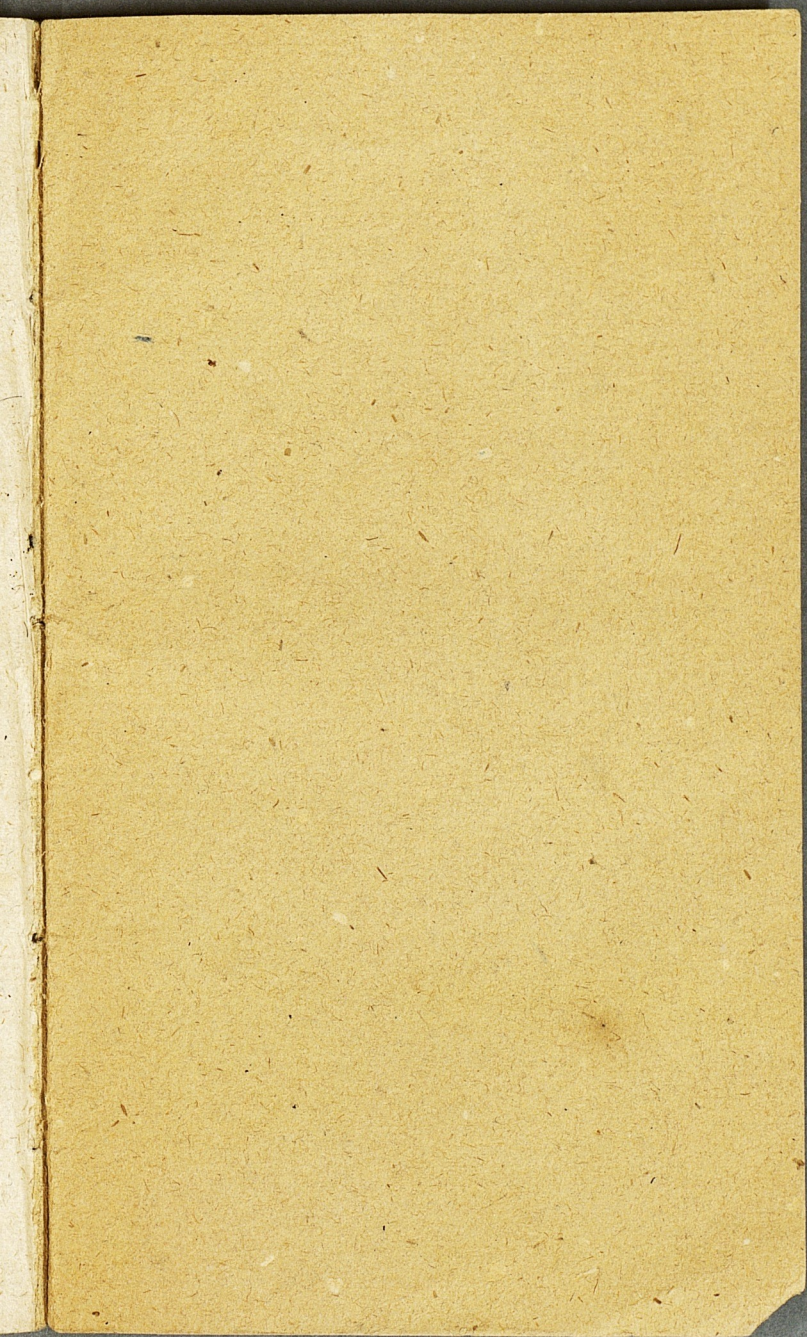
N:o 7.

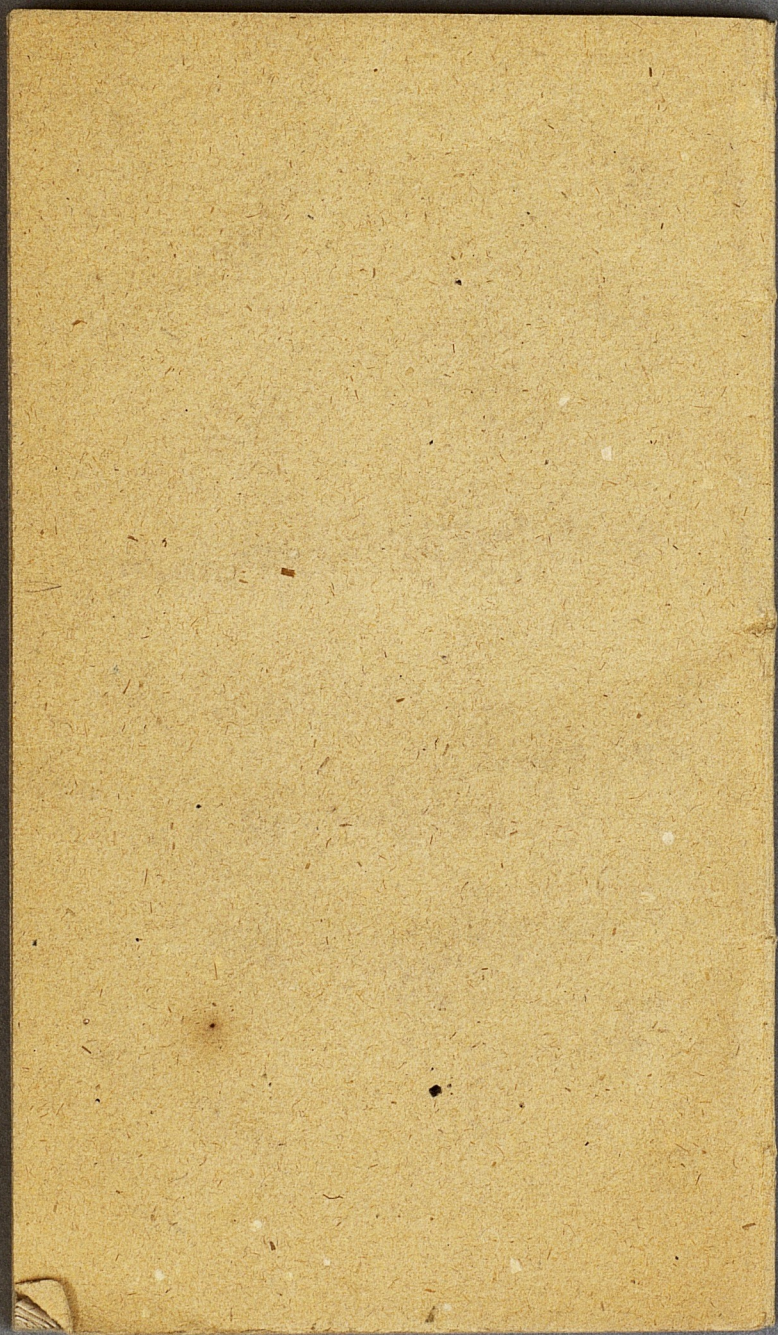
När jag Anno 1743 in Junio war Depecherad
med et Bref, staldt til Ständernas Depu-
terade, som då woro hos Dahl-allmogen, för-
nam jag at Högwålborde Deputerade woro på
äterrefan, så jag enligt mina skrifteliga ordres,
reste ända fram til Dahl-allmogen, til at låta up-
läsa Hans Kongl. Maj:ts Bref för them. Wid
hwi

hwilket tilfalle jag infant mig hos Lands-Höf-
 dingen Wälborne Herr Wennerstedt; somtids
 undet arrest af the uproriske Bönderne war in-
 swarterad uppå Herregården Tuna. Litet se-
 dan jag war tit kommen, ankommo några Dal-
 bönder, rådfrågandes sig hos Wälbemälde Herr
 Lands-Höfdinge angående Kongl. Dretwete så
 Herr Lands-Höfdingen swarade them på följande
 sätt: I förbannade och äreförgärne mennis-
 kor, weten at jag är Konungens Embetsman,
 om jag med mit råd styrker Eder i Edert för-
 bannade upsåt, gör jag emot min Embets Ed,
 och then plikt jag är skyldig min Swerhet, af-
 råder jag Eder ifrån Edert farliga förhafwande,
 Masacreren I mig; therföre gören hwad I kan-
 nen förswara, thet I nu token Kolen I en gång
 utsupa, at thetta så är påherat, warder här
 med til bethgande lemnat. Stockholm then 12
 Januarii 1745.

Olof Huls
 Kongl. Lif-Drabant.

www.books2ebooks.eu